

Veïnats

DEL TERME DE CALVIA

revista informativa i cultural

**SA
RUA
88**

nº 56
50 pts
gener-88

EDITORIAL

No ens cansarem de donar enhorabones a la gent jove de Calvià, que d'una manera o d'una altra ha estat fent feina perquè dos actes esplèndids de bellesa i significació tenguessin lloc en el nostre poble.

Ens referim, naturalment, a la festa de cap d'any i a la dels reis.

El dia 31 de desembre del 87 se produí un fet històric per a Calvià: El retrobament amb la nostra història, la presa de possessió d'un lloc estimat, que va ser pres al poble per les forces feixistes i que va ser retornat a mans

del poble per el mateix poble, amb una festa que serà recordada per la seva lluminositat, pel seu color, perquè era el primer acte fort d'una nova Associació de Veïns "La Vila", perquè hi havia gent de tot el terme, que omplia el teatre, perquè va ser un acte que fou fet amb cooperació amb una altra entitat del poble, la ràdio, que també hi participà en la seva organització, perquè va durar moltes d'hores perquè el teatre estava més bell que mai, perquè se notava molta feina feta (pintar, adornar, encimentar, netejar, etc. i sobretot perquè va ser un acte emocionant de retrobament amb el nostre passat, però lo més important no és, que tots els més vells, que també hi eren tenguessin i visquessin la importància del fet, sinó que la gent jove de Calvià també ha assumit el fet (algun d'ells ens va dir "aquest local no pot morir, s'ha d'obrir").

SUMARI

	<u>Pàgina</u>
Editorial	2
Plenaris	4
Noticiari	5
Sa Rua 88	6
En Portada	6
Escoletes	8
Retalls històrics	9
Calvià a la Premsa	10
Disc d'Aliorna	11
Sa Nostra Cuina	12
No te'n fotis	15
Festes	16
Reglament de Normalització	18
Llibres... ..	19
La Nostra Llengua... ..	20
En Pere de Sa Cullera	21
Les boques molles	21

L'avenc de sa moneda	22
odisea	24
Creació i gloses	25
Música	26
Músics de Calvià	27
Història de Calvià	28
Esports	29
Passatemp	31

REVISTA VEÏNATS

P.M. 1/1.983

5è. ANY CONSECUTIU

Hí vérem a tothom, des de polítics, eufòrics amb aquell fet, fins a gent jove i no tan jove, tots ballant, i els que no ballaven seien, i anaven al vell i estimat cafè, també obert, i mentrestant la música oferida per la Ràdio en un esforç important per a omplir aquell vespre.

Però el nostre estimat i vell local, per confirmar allò de que "no pot morir" va tornar obrir les seves portes uns quants dies després, amb una nova festa: la dels reis, amb una participació i una bellesa mai vista.

A partir d'ara els projectes no falten per la vella Societat: Escola de Música amb la Banda, la Coral, i les altres activitats, el cafè com a local del Club de la Tercera Edat, presentació d'un disc, presentació de la Coral, Festa de les desfresses,

i més festa i més vida.

Però lo primer és conscienciar als polítics que aquest edifici ha de mester una sèrie de inversions: adobar l'escenari, adobar el sòtil, adobar el llenyam de dalt...

I també hem d'encoratjar als nostres joves de l'Associació de Veïns "La Vila" perquè tots sabem les dificultats que han trobat per a organitzar aquests dos actes, però amb bona voluntat se resolen.

Sabem que podem comptar amb ells i des d'aquestes pàgines la Revista VEÏNATS s'obri a la col.laboració amb aquests joves i com a mostra: volem organitzar conjuntament amb ells la festa de Sa Eua d'enguany, que esperam que sigui tan sonada com els dos actes que hem estat anomenant fins ara.

Col.laboradors:

Carme López.
Associació "La Vila".
Xisca Esteve.
Pep Rubio Terrassa.
Rufus T. Firefly.
Biel G. Màrquez.
Rosa M. Calafat.
Pere de Sa Cullera.
Rascaíu.
Pere Morey.
Ulises.
A. Vicens.
Pep Rubio Amengual.
F. Jiménez.
S. Barceló.
Pep Suàrez.

Portada i il.lustracions:

Lino Cabrera.

Màquines:

Pep Rubio.
Carme López.
Miquel Herrera.
Xisca Esteve.

Muntatge:

Carme López.
Xisca Esteve.

Fotografies:

Veïnats.

Ordinador:

Joan Vidal.

Coordinadors:

Pep Rubio.
Miquel Herrera.

PLENARIS

Al plenari celebrat a l'Ajuntament dia 22 de desembre es va aprovar el pressupost per l'any 88, per un total de 3 mil milions de ₧. Votaren a favor el grup socialista, els regidors del CDS, UM i Pedro Pablo Bautista d'AP. En contra, els altres regidors d'AP i els de GPL i UC.

El portaveu d'AP va assenyalar que votava en contra, entre d'altres motius, perquè no s'havia previst la construcció d'una residència. El regidor Antoni Pallicer va contestar diguent que per fer una residència, primer s'havia de tenir un estudi de les necessitats reals.

El programa que desenvoluparà amb aquest pressupost, serà el següent:

- Dotar d'estructura i serveis a tot el Terme.
- Revisar el PGOU.
- Desenvolupar l'àrea de Foment. (Turisme, Cultura, etc.)
- Presència municipal a totes les zones.
- Desenvolupar un sistema de comunicació municipal. (Radio, butl.letí, publicacions, etc.)
- Calvià 2000, S.A. Televisió per cable amb fins culturals i turístics.

L'import total és un 12% superior al de l'any passat. Les despeses de personal queden a nivell similar a 1987, essent la partida més gran, seguida de les inversions. Aquesta partida (les inversions) es presentà desglosada punt per punt.

També es va presentar el pressupost de Calvià 2000 S.A. amb unes despeses de quasi 46 milions i uns ingressos de 47 milions que suposa un milió de benefici.

El batle va calificar el pressupost de 1988 com a de contenció de les despeses, en una línia d'autocrítica i replantejament de les mateixes.

Altres plenaris van ser els de dia 29 de desembre on s'aprovà la modificació de la Contribució Territorial Urbana amb els vots favorables del grup socialista, UM i Pedro Pablo Bautista d'AP. Votaren en contra Jesús García Oeo d'AP i Andreu Pizà de GPL. Els regidors Rafael de Lacy del CDS, Rafael Xamena d'UC i Francesc Font i Catalina Carbonell d'AP no hi eren presents.

El que es va aprovar, va ser l'augment en 5 punts de la CTU, que passa del 20% al 25%. (El tipus màxim aplicable era del 39%). La diferència dels ingressos serà destinada bàsicament a obres d'infraestructura.

Per evitar un augment notable de la pressió, es va suprimir l'impost municipal sobre solars sense edificar. Aquest punt va ser aprovat per tots els regidors presents.

Pareix ésser que aquest augment no es notarà a la butxaca del contribuïent, ja que degut a la Llei 26/78, significarà que, en lloc de pagar més hi haurà un estalvi, ja que a l'hora de fer la declaració de la renda, en lloc de declarar el 3% del valor catastral, sols se farà el 2%. Això significa que es pagarà meyns a Hisenda i més a l'Ajuntament, però suposant un estalvi d'un milió de ₧ al contribuïent.

A les úniques persones que podia afectar era a les que guanyen meyns d'un milió de ₧ i tenen vivenda pròpia. El batle va proposar que l'Ajuntament tornés a cadascuna d'aquestes persones la quantitat que augmentés l'impost, per la qual cosa, aquest seria nul al tornar els doblers.

Drogueria y Ferrreteria

CALVIA

MAYOR. 49

TELF. 67 01 61

NOTICIARI LOCAL

● El departament de Dinàmica educativa de l'Ajuntament organitza per la setmana del 18 al 22 de Gener un seminari anomenat: Del plaer de llegir al joc d'escriure. Una tasca que ens preocupa a tots: Fer lectors.

Aquest curs va dirigit bàsicament a educadors, bibliotecaris, monitors i pares.

Entre d'altres punts, s'analitzarà la crisi de la lectura, la lectura a la formació dels nins, etc.

El seminari està dirigit per Ramón Besora i Ramón Díaz, també contarà amb la presència del nostre habitual col·laborador Pere Morey.

El lloc triat per fer el seminari és el Casal de Cultura de Magalluf, cada dia de la setmana a partir de les 17'30 hores.

L'Ajuntament organitzarà unes jornades sobre corporacions locals, a partir del 21 de gener.

Estan convidats tots els Ajuntaments de Mallorca. El lloc triat és l'hotel Bonanza d'Illetes i l'hora les 10 h.

GRUP DE JOVES

● Aquests dies s'ha constituït la primera Associació de Joves de Calvià. La conformen els joves del nostre poble i es reuneixen sota la denominació de "Es Falcó".

Desitgen participar activament dins tot el moviment ciutadà i també al Consell Econòmic i Social.

Esperem que a la resta de zones del Terme es pugui aconseguir una cosa semblant.

FESTES LOCALS

● El dia 13 de Gener l'Ajuntament va triar les dates que determinen les Festes Locals per l'any 1.988. Queden així:

- Per a tot el Terme menys Es Capdellà: 20 de Gener i 24 de Juny.

- Per a Es Capdellà: 24 de Juny i 16 de Juliol.

L'AJUNTAMENT NOU

● El dia 11 de Gener varen començar a tomar les Escoles Velles, per a fer-hi l'Ajuntament nou.

Per tots aquells que vàrem anar a les mateixes és una data trista, però fàcilment superable si pensam que el seu lloc l'ocuparà l'autèntica casa del poble: l'Ajuntament.

Aquest edifici vendrà a assegurar la continuïtat de l'unitat del municipi i llevarà del cap les idees de separació que tenen algunes persones nocalvianeres.

LA PLAÇA NOVA

● Veient que les obres de la Plaça Nova de Calvià estava aturada, hem volgut saber els motius i ho hem demanat a la responsable Margalida Nàjera. La contestació és aquesta:

"L'empresa encarregada de fer-ho, que ha estat treballant molt bé, va fer un pressupost baix i va quedar curta de doblers, per tant no la podia acabar i la va abandonar. el tràmit legal consisteix en avaluar el que s'ha fet fins ara, fer una previsió del que costarà fer el que queda i treure-la una altra vegada a concurs públic. Esperam que el tràmit no sigui massa llarg".

SA RUA 1.988

Enguany volem fer una Rua, encara més sonada que la dels altres anys. Per la qual cosa vos oferim aquest programa d'actes:

SA RUA 1988 DISSABTE, 13 DE FEBRER

- De 16 a 16,30 Arribada de carrosses, comparses i disfressats a la Plaça de l'Ajuntament, amb entrada, com l'any passat per el carrer de l'Esglesia. Procedir a inscriure-se.

- a les 17 inici de la desfilada, carrer Major per avall cap a Batle Martorell, Carrer Montcades per avall, cap a Sa Societat, i carrer Major per amunt, passar davant el jurat, instal·lat sobre l'aljub, i acabar a la Plaça de l'Ajuntament.

- Seguidament hi haurà torrada, instal·lada al carrer d'Es Pub Es Cassino. El material serà venut pels alumnes de 8è a benefici del seu viatge d'estudis.

- La festa seguirà amb un BALL DE DISFRESSATS A SA SOCIETAT. Condició indispensable per assistir al ball: ANAR DISFRESSAT. El ball començarà a les 22,30 i en el transcurs del mateix se DONARAN ELS PREMIS DE SA RUA-88.

Per acabar volem fer constar qu aquesta festa s'organitza conjuntament per la REVISTA VEÏNATS i L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS "LA VILA", i que RADIO CALVI probablement hi intervindrà oferint la retransmissió en directe d'aquest acte.

El Ball de Sa Societat serà amenitzat, probablement per dues orquestres: una de les quals serà la ORQUESTRA CALVIA.

SALUT PER TOTS I PARTICIPACIÓ.
BONES FESTES.

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS "LA VILA" I REVISTA VEÏNATS.

SA RUA 88

nº 56
50 pts
gener-88

EN PORTADA
CARNESTOLTES

per Carme López

Com tantes de coses a la nostra vida, també la celebració del carnaval està regida pel cicle lunar, coincideix sempre amb fase de lluna nova. La festa de Carnestoltes oscil·la sempre entre el 2 de febrer i el 7 de març, d'aquí la dita:

"De tard o de primer
carnestoltes pel febrer".

encara que a molts indrets ja comença a partir de Sant Antoni.

L'origen de Carnestoltes el podem veure a partir de les festes Saturnals romanes, les festes lupercals i les festes Matronals que els mateixos romans celebraven pel febrer, sempre com a trasmissores de l'avinencesa de la primavera.

En aquestes festes romanes trobam una inversió dels rols femení/masculí pobre/ric ... que també podem trobar a la nostra actual festa de carnaval. Així, les Saturnals eren les festes dels esclaus i de les classes socials baixes, durant la festa s'inverteixen els papers dels amos i esclaus i es permeten tota una sèrie de qüestions. Es proclamava al "rei saturnal" -personatge paral·lel al ninot Carnestoltes-, que era un individu còmic i que manava durant la festa. Les Lupercals consistien en un ritual de fecundació i protecció dels ramats. Els lupercs apallissaven les dones per assegurar la seva fecunditat. I per últim, les Matronals, que eren festes de les dones i una commemoració

ic, del rapte de les Sabines per part dels primers romans. Durant aquestes festes dones gaudien de plena llibertat i s'els hi concedia el dret de prendre iniciatives sexuals o agressions envers els homes que eren exclosos dels festeigs.

Totes aquestes festes estaven envoltades de borratxera i disfressa, queu eren elements emprats, al igual que avui per aconseguir el clima adequat.

Encara que la celebració del Carnaval ha tengut etapes de prohibició governamental, aquest ha subsistit dins el poble i avui en dia es pot dir que la fase de la seva recuperació està quasi al final, donat que ja té un altre pic el caire d'evolució. Actualment, a part de guardar les seves característiques de sempre, opta també per constituir-se en un element de crítica de la realitat actual que es veu caricaturitzada en els seus diferents aspectes: polítics, socials i ideològics.

Documentació: Varis. Festes i tradicions a l'escola. (Tardor-hivern). CEAC.

Alcover. Diccionari (català-valencià-balear).

GRUAS CALVIÀ
SERVICIO PERMANENTE
 69 08 28 - 68 09 70
 67 04 63
CALVIÀ-MALLORCA

NOVA PUBLICACIÓ

Una nova publicació ha surtit a la llum: "Entre tots", butlletí informatiu de l'Associació de Veïns de Palma-Nova i Magaluf.

Dins el seu 1er. número hi ha moltíssima informació d'interès per a tots els veïns, acompanyada d'una descripció de les activitats que desenvolupa la Junta Directiva i dels projectes municipals.

Des de Veïnats vos desitjam una llarga vida.

INNOCENTADES

De cada any sou més mals de fotre, segur que trobareu tot d'una les innocentades que hi havia a l'altra revista, per si un acàs aquí les teniu:

- Encara que el seu home hi està d'acord, la regidora Margalida Nàjera no se n'anirà a Madrid. Encara l'haurem de sufrir molts d'anys.

- La TV-Veïnats no va poder esser perquè a darrera hora ens va fallar l'enllaç amb el satèl·lit que ens havia de comunicar amb Austràlia.

La festa dels Reis a les nostres escoles

El criat dels
Reis comprova perso-
nalment si els nins
fan bona →

No momes
s'illusionen els
petits amb
els Reis
←

Aquest nin no es
una estatusa.
L'han hipnotitzat
els Reis.
→

RETALLS DE LA NOSTRA HISTÒRIA

Ciutat de Mallorca, ciutat marinera.-

A la part baixa de la ciutat se concentrava la Llotja, lloc on es contractaven les mercaderies, el Consolat de Mar, del qual en parlarem després, i les Llotjes estrangeres dels Placentins, i dels Genovesos. També hi havia botigues i magatzems de productes per la importació i exportació.

Els oficis mariners que es concentraven vora la mar eren: veleis, que adobaven veles, teixidors de xexes, boters, que feien botes per transportar vins, olis i vinagres, mestres d'aixa, ferrers, calafats, que feien els vaixells que solcaven la mar.

Els dos ports de Ciutat.- Un estava 1 peu del Palau de l'Almudaina, on els vaixells atracaven i podien estar 3 dies per descarregar o carregar les mercaderies; l'altre era el de Porto Pi, custodiat per 4 torres i tancat els vespres amb una cadena de costat a costat per guardar les embarcacions que hi havia. De les torres entre les quals se fermava la cadena una, la torre dels Paraires, encara existeix, al final del Passeig Marítim.

Porto Pi rebia per causa de les torrentades gran quantitat de material que omplia el seu fons i que, per tant, s'havia de dragar de tant en quant. Aquesta operació era molt costosa. L'any 1.300 va costar 1.000 lliures (recordau que la moneda era la lliura, i que cada lliura valia 20 sous i cada sou 12 diners).

Els impostos que es pagaven per a utilitzar els ports eren: el de "mollatge" tots els que estaven més de 3 dies al port de Ciutat. El "dineret del moll" que era pagar un diner per cada lliura del valor de les mercaderies que entraven o sortien. L'"ancoratge" pagat per totes les embarcacions estrangeres. Els catalans només pagaven la meitat. Aquest impost se calculava segons els remes de l'embarcació.

Les dressanes.- Era on se construïen o s'adobaven les embarcacions. Estaven situades o és ara la plaça de les Dres-

sanes (Atarazanas), i una altra al fons del moll de Porto Pi. Les de la plaça de les Dressanes eren dues: les de Ciutat i la Reial. Allà es podien construir 10 galeres a la vegada. També eren magatzem de tots els ormetjos (pega, ferro, fusta, veles, cotó, remes i armes). Se va intentar construir unes dressanes cobertes per guardar-hi 20 embarcacions, a l'Hort del Rei, però va ser massa car el projecte i no s'acceptà. Les nostres dressanes varen fer molta feina els segles XIII, XIV i XV.

El Consolat de Mar.- Sota aquest nom hi havia dues entitats: el Tribunal i el Llibre del Consolat de Mar. El primer fou creat per Jaume III per resoldre problemes de la mercaderia.

En el llibre es regulaven les relacions entre patrons, tripulació, mercaders. Aquestes normes s'extengueren per tota la Mediterrània regulant tot el tràfic marítim. També es traduïren al francès i a l'italià. No foren substituïdes fins el segle XIX.

Una altra institució important pel tràfec marítim fou el Col·legi de la Mercaderia, fundat l'any 1403 per Martí l'Humà. Aquí es regulava el nomenament dels seus capdavaners, anomenats Defenedors de la Mercaderia. Eren elegits la nit de Sant Joan. Administraven el Port de Porto Pi i el Moll de Ciutat.

Josep Rubio.

Bibliografia: Hª de Mallorca. Jaume Alzina i altres.

CALVIÀ A LA PREMSA

Es pot dir que el nostre Municipi és notícia constant a la premsa insular.

Per això, a partir d'aquest mes de Gener, Veïnats comença una nova secció destinada a recullir totes les notícies publicades als diaris, que guardir relació amb el nostre Terme.

23-Desembre-1.987

- Última Hora: "Con 3.000 millones Calvià segunda localidad de las islas con mayor presupuesto". "Se aprobaron los presupuestos de contención".

- Baleares: "El presupuesto de Calvià ya alcanza los 3 mil millones de pesetas".

- El Día: "Tres mil millones de pesetas de presupuesto convierten al municipio en el segundo de la isla". "El ejercicio ha sido catalogado por la mayoría como de contención". "Francisco Obrador: Hay que contener el gasto corriente".

24-Desembre-1.987

- Última Hora: "El programa de Educación Sanitaria cubre el 73'58 por ciento de los municipios de la isla". "Dada la singularidad de cada escuela, se iniciará el programa con una serie de experiencias piloto, por lo que ya estamos trabajando con un grupo de educadoras del Patronato Municipal de Guarderías del Ayuntamiento de Calvià".

- Baleares: "Suspensión de licencias en Calvià".

- Baleares: "Importantes descubrimientos arqueológicos. Hallada una torre árabe en el Puig de Sant Pere y vestigios de un poblado romano en Calvià".

27-Desembre-1.987

- Baleares: "Juan Cladera, entrenador del C.D. Calvià: Sabía que tendríamos problemas para cobrar". "El río de dinero que genera el municipio no alcanza para el fútbol". "Calvià, ciudad rica, equipo pobre".

29-Desembre-1.987

- Diario de Mallorca: "El vertedero de residuos de Ses Barraques de Calvià crecerá unos cien mil metros cuadrados". "La inversión dedicada a la ampliación ascenderá a cerca de ciento trece millones de pesetas".

- El Día: "Fiesta de la Escuela de Adultos en Peguera".

- El Día: "El vertedero de basuras de Ses Barraques será ampliado a los terrenos colindantes". "Los terrenos escogidos tienen características de impermeabilidad".

30-Desembre-1.987

- Última Hora: "El Ayuntamiento aprobó el aumento de la contribución urbana".

- Diario de Mallorca: "El Ayuntamiento de Calvià aprueba la derogación del impuesto sobre solares". "En algunos casos, el ahorro fiscal es de cinco mil pesetas". "Las medidas fiscales aprobadas benefician la práctica totalidad de la población".

1-Gener-1.988

- Diario de Mallorca: "El municipio de Calvià dispondrá pronto de una escuela de padres". "Será la primera que se creará en las islas".

2-Gener-1.988

- Baleares: "Presentado el libro El barco de El Sec, del arqueólogo Arribas". "La edición ha corrido a cargo de la Universitat y el Ayuntamiento de Calvià".

4-Gener-1.988

- Baleares: "Experiencia pionera de una escuela para los padres".

5-Gener-1.988

- Última Hora: "Los bomberos de Palma y Calvià efectuaron más de quince salidas a causa del vendaval que azotó a Mallorca".

8-Gener-1.988

- Baleares: "Un encapuchado intenta atracar un hotel en Santa Ponça".

- Última Hora: "La basura de toda la isla se concentrará en cinco estaciones de transferencia". "Únicamente Calvià tiene ya resuelto el problema de las basuras".

- Baleares: "Les emissores locals: Unes 20 ràdios i unes 9 televisions emeten dins l'al.legalitat en els pobles amb pocs mitjans, improvisació i molt d'entusiasme".

- Baleares: "Incendio en Calvià, en una finca en construcció en la zona de Magaluf".

10-Gener-1.988

- Última Hora: "Bastantes localidades menores de la Part Forana no cuentan con ningún policía municipal".

11-Gener-1.988

- Última Hora: "Un punk explica cómo fue agredido por otro joven en una discoteca de Peguera". "Me quemó un ojo con una colilla y me pegó porque, según él, perseguía a sus dos novias".

CARPINTERIA

CALVIA

Hnos. INSERTE

C/. TRANSFORMADOR, S/N - TEL.

CALVIA - MALLORCA

A L A F I

A LA FI. DISC D'ALIORNA

A LA FI, ja ha sortit el disc del grup Aliorna que du per títol l'expressió que encapçala aquest article.

Després de 10 anys de treball, en que el grup ha conegut l'entrada e nova gent i al fuita de vella, el somni dels seus components s'ha fet realitat.

L'edició d'un disc, el simple plàstic, és una cosa que està a l'abast de tothom gràcies a la nova tecnologia. Però omplir els surcs del mateix, fer que dels mateixos surti aquest renou agradable que anomenam música, és privilegi d'urs pocs, i només s'aconsegueix quean a les qualitats innates s'hi afegeix una feina d'anys, d'aprenentatges, de crítiques, il.lusions i esperances.

A nosaltres, els calvianers, aquest disc ens ha d'alegrar especialment per dos motius:

- *Es segur que la presentació es farà a Sa Societat.*

- *Part important dels seus components té sang calvianera. Ens referim a Pep i Antònia Rubio.*

Per això, des de Veïnats vos demanem que areu tots a la presentació i que cap calvianer deixi de sentir el disc "A la fi".

Sa Nostra Cuina

Sabem que feis feina al restaurant Son Caliu de Palma-Nova, quins menjars soleu fer a la setmana?

- Tenim un menú per a cada dia. Dilluns: sopa i estufat. Dimarts: llegums i greixera d'ous. Dimecres: frit, callos, fideus amb costella de porc. Dijous: mongetes i pilotes. Divendres: burballó i peix. Dissabte: macarrons i truita.

Està tota sola a la cuina, encara que sa madona l'ajuda una estoneta palant patates, tallant sa verdura pes cuinat i coses per l'estil.

- Cuinau per a molta gent?

- Depén dels dies, sol anar de 25 a 50 persones. Ara bé, a berenar sí que hi ve molta gent, pensa que he arribat a preparar fins a 70 berenars en un sol matí.

Poques vegades tenen estrangers, però quan hi van mengen el mateix que l'altra gent. "Avui mateix n'hem tengut uns que han menjat fideus i frit".

- Sabem que feis un frit que té molta anomenada, com és?

- No té cap secret. NO el fregesc dins la pella, sinó que pos una casseroleta al foc amb oli. Tall el frit, el rent i el tir allà dins. Li pos sal, però en lloc de pebre bo li afic cireretes, perquè diuen que el seu coent no fa tan de mal com es pebre bo, però així i tot és coentet.

Li pos un parell d'alls esclafats i molt de llorer. quan veig que és un poc cuit, hi pos la ceba i es pebre, tot mesclat.

Quan ja està casi cuit hi afagesc un bon manat de fonoll, tallat petit, i pebre vermell.

Llavors el trec, hi tall sa sang, de xot, li pos un poc de sal i ho remèn tot ben remenat, i el deix a una vorera.

Fregesc sa patata dins una altra casseroleta, i hi afagesc frit des que he fet i el torn fer.

Lo que fa bo un frit és sa sang.

- Quin altra plat teniu que agradi a la gent?

- Ses pilotes també els agraden, lo que no va massa bé és sa greixera d'ous, a pesar de que sigui molt bona.

Normalment feim un primer plat i dos segons, a no ser els dies que tenim peix perquè només en donam un.

- I quina classe de peix feis?

- Lluç amb patates frites i salsa de tomàtiga o ensalada.

- A ca vostra qui és sa cuinera?

- Aquí és sa meva filla, però a jo em toca els diumenges. Ara en fa uns quants dinàrem de puré de verdures i colflori farcida.

- I com la fereu?

- Hi ha que llevar es tronxo i totes ses fulles de sa colflori. Després la pos a bullir amb un poc de sal. Quan ha reblanit un poc, la trec i es refreda.

Llavors mesclam sa carn picada, pebre bo, sal i un ou bullit sencer.

Afic sa carn enmig de sa colflori, ben aficada per tot i també hi pos panses.

Després la pos dins sa rustidora amb mantequilla i cap a dins el forn.

En haver cuit un poc li faig una "bechamel" només amb una culledareta de farina perquè no sigui massa espesa, amb una mica de canyella i mantequilla i la tir per damunt sa colflori i la torn posar dins es forn perquè bulli una estona amb la "bechamel".

Una altra cosa que també és molt bona són els calamars farcits.

Els umpl amb calamar mateix, tallat ben petit, carn (de pollastre o de porc), ou bullit tallat petit, un poquet de juevert, all...

Jo no els cus, basta amb un palillo, i els enfarinol, després les fregesc i cap a dins la casseroleta composts. Dins aquest suc hu faig sa salsa de ceba i tomàtiga i després la hi tir per damunt bullint amb poc foc. Llavors hi faig una picada de basons amb una mica de juevert i all, panses i pinyons. Aquest mateix Nadal enlloc de fer rustit vaig fer calamars amb arròs brut.

- I de plats dolços com anau?

- ...Faig coques. N'hi ha una

de molt bona que es fa amb ensaimades crues. S'hi posen:

- 200 gr. de seïm.
- 300 gr. de sucre.
- 5 ensaimades crues.
- 5 ous.
- 1 tassa d'oli.
- 1 tassó de llet.

- Sa farina que es bou, però no l'han de fer espesa i s'ha de pastar molt.

Mentres la vas fent, has de tenir el forn encés a mig foc i així quan l'enfornes ja està ben calent i ella tota sola s'arranca.

Una coca salada que m'agrada molt és la d'alatxa. Hi pos:

- juevert.
- grell.
- alls tallats.
- tomàtiga.

pos l'alatxa damunt la coca i tota la verdura per damunt.

Per fer la pasta d'aquest coca empr llet enlloc d'aigua: 1 tassó de llet, 1 ou, $\frac{1}{2}$ paquet de llevadura Potax i 1 tassonet d'oli. Seïm no n'hi pos.

No les deix toar, tot és fet i enforat.

- Fa una estona parlàveu de Lassagna, com la feis?

- Sofregesc una cebeta, llavors hi pos sa carn sofregida, una o dues tomàtiques pelades, sal, pebre bo, un poquet de canyella.

Quan està sofregit li afagesc una culleradeta de farina i un poquet de llet.

La trec, la pos dins un plat i quan ha refredat un poc li posd un ou sencer perquè se tengui. Llavors pos ses lassagnas en remull si ho han de menester.

les pos dins sa rustidora amb un poc de mantequilla, i hi pos aquest sostre, llavors ho vaig repetint igual tres vegades.

Després faig salsa de tomàtiga i la pas pel turmix perquè quedi vben fina. També faig "bechamel" i en vaig tirant un raig de cada una i es mesclen. Després tot va dins es forn.

els canelons les faig igual, però els afagesc una miqueta de foie-gras i no hi pos tomàtiga. Sa carn la pos crua i és de porc o de pollastre. Es poden fer amb carn bullida, però no m'han agradat mai així.

- I no teniu cap recepta de peix?

- El pei en es forn a la mallorquina em surt molt bé

Davall hi pos patateta tallada prima i damunt un sostret de verdura, llavors el peix i després un altre sostret de verdura, sal, pebre bo

i vermell mesclats, també tomàtiga i un poc d'oli i 1 tassó de llet. així fa una salseta i no té tant d'oli.

Normalment empr pagells grossos, déntols, sirviola...

Així acabam aquesta xerradeta amb Na Juanita Maians, cuinera de fa molt d'anys i de la que tothom parla molt bé, sobre tot els seus veïnats que han pogut disfrutar dels seus plats i ses seves llepolies.

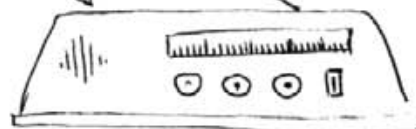
Xisca Esteve.

Tenim el gran plaer de poder otorgar un brotet de garlanda florida a n'en Toni Palmer "des Pastor" per l'encert de la reforma que està fent en el que serà el pròxim local de la papereria i pel cartell anunciador.

Esperam que d'aquí a no molt de temps estiguem tots normalitzats i acavem (verbalment) amb tota la garlanda de la Serra!

ELS REGIDORS DE TURISME CONTINGEN AMB EL SEU AFANY DE PROTAGONISME. EN TONI PALLICER POSA EL SEU NOM A UNA PLATJA:
"ES CALÓ DE'N PALLICER"!!

NOTA: L'AJUNTAMENT POSA A LA DISPOSICIÓ DEL CIUTADA I ENTITATS EL SERVEI D'ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC AMB EL SEGUENT HORARI: Dilluns, Dimecres i Divendres de 9 a 12.

NO TE'N FOTIS, CLOTI FLOTIS

- Si el que va dir per la ràdio el regidor Francesc Font el dia 24 de Desembre era una felicitació, no voldria jo que em donàs el "pésame".

-Després del pacte signat per Reagan i Gorbachov, tothom molt content: Ara sols ens podran matar nou vegades en lloc de deu.

- Ara ja no es parla de futbol: tots comenten l'índex Down Jones i el Nickey.

- Les nines han demanat als Reis Màgics l'"alusina vessina", els nins els "hi-mans". De fonts ben informades sabem que els papàs han demanat na Sabrina.

- Boyer es casa amb na Preysler. Podrà decorar els seus millors somnis.

- Degut a la crisi del C.D. Calvià, els jugadors han demanat als Reis una pilota. Al manco podran jugar.

- La plaça de "Ses grapades" podrà conservar el nom.

- I per acabar:

Bienaventurados los castos
porque tienen la gracia divina
y la ocasión de dejar de serlo
a la vuelta de la esquina.

J.M. Serrat

- Per més informació: secció d'anuncis personals dels diaris Massatges i similars.

Rufus T. Firefly

GLOSES I CANÇONS

Si al febrer ploïa, no estem molt contents,
que l'aigua no és bona segons en quin
/temps.

No us fieu massa del mes de febrer;
de cap o de cua, sempre l'ha de fer.

J. Amades (pop. catalana)

- * REPORTAJES
- * VIDEO - CINE
- * INDUSTRIALES
- * UNIDAD MOVIL

C/. Ameller's, 3
☎ 67 05 69

07196 CAPDELLA
(Mallorca)

FESTES DE SANT ANTONI I SANT SEBASTIA

Un nova vegada ens trobam amb festes organitzades per la nova i jove associació "La Vila". I ens trobam amb les tradicionals beneïdes de Sant Antoni, i una cosa nova per al nostre poble: l'exposició de canaris i aucells salvatges.

Per el dissabte de Sant Sebastià trobam l'encert de organitzar no una alimara com s'ha vengut fent fins ara, sinó que vàries alimares al llarg del carrer major, que se suposa que estimularan que la gent en vagi fent per tot el poble, i a més trobam una altra bona idea: la de que el porquim, llàngonissa i butifarrons siguin venuts pels al.lots que fan 8è d'E.G.B. perquè així tenguin la oportunitat d'augmentar els seus guanys dirigits al viatge d'estudis. La nostra REVISTA hi ha volgut col.laborar en aquest acte de l'associació de Veïns, organitzant una alimara i oferint als que s'hi atracassin un bocí de coca.

Festes

Hem de dir que la majoria d'actes organitzats per aquestes dues festes han estat èxit, però hem de fer una reflexió per a tots respecte de Ses Beneïdes.

A aquestes tan sols hi va participar una carrossa, i varis animals, o sigui varen ser pobríssimes de participació.

Lo primer que hem de dir és que és obligació de tots, començant per noltros de participar en els actes que s'organitzen, perquè sinó més val deixar-ho anar. Per la gent que ho organitza això "crema molt" i els lleva els ànims de fer més coses.

Deixem apart el mal temps que va fer diumenge, 17 de gener, que pot ser una excusa, però mínima, i anem a dir que tots els que tenguin tractors, camions, camionetes, o qualsevol altre tipus de vehicle susceptible de ser

transformat en carrossa els haurien de posar a disposició de la gent que vulgués fer carrossa. Apart creim que s'hauria de parlar amb les diferents colles del poble per estimularlos a participar.

Després, sense ànim de excusar a ningú pensam que a Calvià, igual com a Es Capdellà feim a l'enrevés de la gran majoria de pobles de Mallorca, es a dir: feim les alimares o foguerons després de Ses Beneïdes. Però això ho feim perquè ha de ser així. Perquè històricament ha estat sempre així i no ho hem de canviar. Aquí la festa és Sant Sebastià i no Sant Antoni, com als altres pobles, per tant si Sant Antoni cau en dia feiner hem de traslladar Ses Beneïdes a un diumenge proper. Això li lleva força a la festa. Per una altra banda als altres pobles que celebren Sant Antoni, fan foguerons la nit abans, i això ja els engresca en la preparació de les carrosses del dia posterior. Aquestes carrosses desfilen després d'haver dinat, i ja tot l'entorn és de festa, per tant, forçada-

ment han de tenir més importància que a Calvià. Però tot i amb això hem de fer el possible perquè l'any que ve i els vinents aquesta festa de Ses Beneïdes sigui més lluida. Altres anys ho ha estat i per tant no crec que siguem diferents. Entre tots ho conseguirem.

Hem de parlar un poc de l'exposició de canaris i aucells salvatges, perquè ens ha agradat i a més a més ha estat molt visitada. Pensam que és una bona iniciativa i desitjam que es repetesqui. Esperam que l'Associació de Veïns en un proper número de la revista ens farà un article sobre la cria, i les exposicions de canaris, com se puntuen la postura, la puresa, el colorit, el cant d'aquests aucells.

I, per acabar, feim aquest article abans de les Alimares de Sant Sebastià i desitjam molta participació de la gent, bones torrades i moltes d'alimares i que l'any que ve es repetesqui.

REVISTA VEÏNATS

normalització llingüística

EL REGLAMENT DE NORMALITZACIÓ

Article 6è.

Tots els rètols situats a les vies públiques la col·locació dels quals sigui de competència municipal, destinats a informar els transeunts i els conductors, seran redactats en català i, si calgués, aniran acompanyats d'un llenguatge gràfic de fàcil comprensió general. S'hi podrà afegir la versió castellana segons els criteris de l'apartat 1 de l'article anterior. Aquesta retolació es farà d'acord amb la normativa que reguli la normalització de la retolació pública.

Article 7è.

1.- L'Administració Municipal, om a regla general, durà a terme la tramitació dels expedients en català.

2.- Les còpies o certificacions expedides per l'Administració Municipal s'han de lliurar en català, llevat del cas que l'interessat o la persona o entitat que les requereixin en sol·licitin la versió castellana.

3.- Les comunicacions i notificacions adreçades a interessats residents a territoris on el català sigui la llengua oficial es redactaran en aquesta llengua, sense perjudici del dret dels ciutadans de rebre-les en castellà si ho demanen.

Article 8è.

1.- Es redactaran primordialment en català, sempre que així ho permetin les circumstàncies:

a) Els oficis i els escrits dirigits a autoritats, organismes i dependències de les entitats públiques radicats a les Illes Balears o els altres territoris on el català sigui la llengua oficial.

b) Els oficis i els escrits dirigits a particulars domiciliats a territoris on el català sigui la llengua oficial.

c) Les convocatòries, les circulars, els oficis i els escrits de règim intern.

2.- Es redactaran en català els oficis i els escrits adreçats a autoritats, organismes i dependències de les entitats públiques radicades a territoris on el català no sigui llengua oficial.

3.- Els estudis i treballs anàlegs que l'Ajuntament encarregui a tercers dins l'àmbit territorial amb oficialitat del català hauran de ser-li entregats en aquesta llengua, llevat que la seva finalitat exigeixi la redacció en una altra llengua.

4.- Tots els documents contractuals subscrits per l'Ajuntament seran redactats en català. Si l'altra part contractant ho sol·licitava, s'adoptarà el sistema de doble text català-castellà.

(Continuarà)

JOAN SALVA

construccions

calvià

**"la Caixa" ✱
a Calvià**

Llibres

EL NOSTRE RACÓ

"Dons, frare Anselm ¿quina' és la vida dels senyors? ¿La nostra que és sense treball i perill i reposada? Cert, és la nostra, i la vostra és al contrari. Per tant, si teniu altra raó que la damunt dita, bé us servirà".

Aquest és un dels paràgrafs del llibre Disputa de l'ase, escrita per Fra Anselm Turmeda, mallorquí il·lustre que va nèixer l'any 1.352, sense saber quan va morir, encara que es sap on: a tera musulmana, on va viure gran part de la seva vida, concretament Tunis, on està enterrat i és venerat.

El llibre relata el combat verbal que mantenen un ase i un frare, i que quasi sempre guanya l'animal, fins que...

Vos recoman que compreu l'edició facsímil de 1.980, que reproduïx el llibre tal com va ésser editat el 1.928.

TURMEDA, Ansel.- Disputa de l'ase. Es nostres clàssics, col·lecció A, nº 18. Ed. Barcino. Barcelona 1.928. El preu deu ésser entorn de les 700 ¢.

Biel G. Màrquez

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

També volem recomanar un parell de llibres pels al·lots. Aquest mes començam amb un clàssic ja, dins la novel·la d'aventura:

HEMINGWAY, Ernest

El Viejo y El Mar

Editorial Planeta 1980

244 pàg; 20x12

és un llibre que és pot llegir a partir dels 12 anys i el seu argument és, un vell pescador que captiva, després d'una titànica lluita, un enorme peix espasa; al arrossegar-lo, camí del port, les mossegades d'un tauró deixen només l'espina dorsal.

A n'aquest llibre li trobam valors com la il·lusió, l'optimisme i l'amor a la natura.

Pels que ja tenen 9 anys recomanem a WOLFEL, Úrsula

Detrás del muro

Editorial Noguer 1983, 126 pàg. 19x13

Sinchen no té altre món que el del seu jardí i s'inventa a Muli com a company de jocs. Però rera de la pared n'hi ha un de veres que l'ajuda a vencer la seva timidesa i a obrir una nova etapa a la seva vida: la de col·legiala. És un llibre ple de imaginació en el que per damunt de tot es troba l'amistat la comunicació i la integració.

I pel mes menuts, a partir dels 6 anys:

SATO SATOW

El avión de la abuela

Editorial Marfil 1979

32 pàg. 22x32

Una papallona, feta a jersei per una padrineta, s'escapa volant. Aquest fet anima a la padrina a construir un avió, afegint-hi unes ales de punt a un balanç, per anar a visitar al seu net.

És un conte ple d'humor.

CARME LÓPEZ

A partir d'aquest número tendreu a la vostra disposició un aspartat dedicat a l'aprenentatge de la nostra llengua. Aprendre una llengua és exercitar-la a tots els nivells, escrit, oral, en totes les ocasions de la vida i en tots els registres. Cap teoria no pot suplir la pràctica.

Molts de nosaltres no hem adquirit el coneixement suficient de la nostra llengua per tal de poder-ne fer ús a tots els àmbits. Només en coneixem el nivell col·loquial i no l'usam a nivell estàndard. La televisió, la ràdio, la premsa, la retolació, els avisos, et... són activitats lingüístiques que fins fa ben poc no s'han fet en la nostra llengua. Cal aprendre-la i fer-ne un ús diari, repeteixo, no només a nivell parlat, entre els amics i la família, sinó també als àmbits professional, burocràtic, etc.

Per què tenim l'actitud de parlar a un desconegut en castellà, si la majoria de les vegades resulta que també és catalanoparlant com nosaltres? Aquesta és una manera d'anul·lar la nostra llengua, de minvar-la i reduir-la al no-res i així només aconseguim esborrar-la del món. Les lleis no només s'han d'escriure sinó que s'han de practicar i portar a terme. Una llei escrita sense aplicació no és absolutament res. Nosaltres, tu i jo, tenim l'obligació de defensar el que

és nostre, la cultura, els costums i la nostra forma de comportar-nos i d'entendre la vida. La llengua reflecteix la nostra personalitat com a comunitat, si desapareix també ho feim nosaltres.

Cal, en primer lloc, documentar-nos, informar-nos sobre la història de la nostra llengua, sense tenir-ne un coneixement científic no podem parlar-ne.

Facem un poc d'història de la llengua.

El llatí que es parlava a les nostres terres era l'anomenat llatí vulgar (no clàssic), el qual es diferenciava geogràficament segons la procedència dels colonitzadors romans. Així cal distingir entre el llatí vulgar de la província Tarraconense i el de la Bètica. A la primera els colonitzadors romans eren mercaders en contacte constant amb d'altres indrets de la mediterrània, per tant receptor constant d'innovacions, mentre que la Bètica era poblat per capes benestants amb un llatí après a l'escola, per això era més conservador. D'aquí deriven les similituds entre el castellà i el portuguès i en canvi les diferències amb el català, el qual coincideix amb l'occità, l'italià i el francès amb moltes solucions lèxiques.

Observau aquest quadre atentament:

llatí de la Bètica	castellà	portuguès	llatí de la Tarraconense	català	occità	francès
aflare quaerere metus fabulare comedere cama	hallar querer miedo hablar comer cama	achar querer medo falar comer cama	tropare volere pavore parabulare manducare lectu	trobar voler por parlar menjar llit	trobar voler por paraular manger liech	trouver vouloir peur parler manger lit

Per a més informació sobre el tema podeu consultar el següent llibre: M. Sanchis Guarner, Aproximació a las història de la llengua catalana.

Rosa M. Calafat i Vila
Assessora Lingüística de
l'Ajuntament de Calvià.

En Pere de Sa
Cullera

L'experiència vermellova

Per En Pere de Sa Cullera.

"Clo, clo, clo, clo... Mira'l com té... hi hi hi...!" No és altre que una mostra de la reacció d'un grup d'al.lotes quan un pobre desgraciat (el que subscriu, per exemple) té la mala sort de topar-se-les a la mateixa voravia.

Si després, amb ànim de venjança, les seguïssim una per una, i per separat, veuríem que són unes mosques mortes, incapaços d'aguantar-te la mirada, o molt menys de dirigir-te la paraula.

Però totes juntes i més si duen "babero" són, són... Expressions com: "Si jo t'agafàs pel meu compte et faria un home" o "Et faria posar els ulls en blanc fins que quedassis ben eixut" o "Amb un cop de mama et faria donar dues voltes de campana" o "T'has fixat quin bony que li surt?" i moltes més.

Mentres tant, el protagonista sense experiència, es posa vermell, cerca alguna ajuda.

Quan el perill ha passat, sens dubte, es posarà a córrer i no girar-se darrera.

Per una altra ocasió evitar aquesta ruta i més concretament aquella hora, que deu esser el temps d'espaiament fixat per evitar tensions entre les "clos-clos" on tiren tot el verí, les frustracions, el que no són capaços de fer a ca seva amb la llum apagada, damunt algun altra "cobaia" que segur mai serà la mateixa un cop superada la mala experiència.

No m'estranyaria res que si alguna perversa actuant aïllada de la manada, es troba amb dos o més (tot sols tampoc en són capaços) garrits joves o babosos vells que li afiquen els mateixos adjectius que uns moments abans ella ha fet ús (canviant el gènere, és clar), digui pels seus endins: "Quins grossers!"

Les boques molles

Segur que qualche pic vos heu trobat amb una persona que sempre està criticant i que, a vegades, xerra malament de coses que desconeix, ja sia per fer-se l'interessant o perquè ha sentit campanes del tema i ell també vol repicar. Gent que mai veu res de bó a les coses que fan els altres. Gent que xerra massa. O gent que defensa les seves afirmacions darrera paraules malsonants.

Per tota aquesta gent, el següent poema, d'autor per jo desconegut.

Dos cosas tiene Pascual
que nadie le contradice.
¿Qué son?. De todo mal dice,
y todo lo dice mal.

RASCAIU

**FOTO
ESTUDIO**

Cl. Sor Rosenda - Calvià

**BODAS
BAUTIZOS
COMUNIONES**

*
Cl. Mayor. 27 Tel: 670464

L'AVENC DE SA MONEDA

Pere Morey

I altra vegada tornà revoltar-los el nigularro, remugant i grunyint com un canot maleit que no s'acaba de decidir a mossegar.

A la fi, s'arremolinà entorn d'un pinot, l'arrabassà d'arrel i el tirà damunt la caixa negra, que esclatà en un tro ferest quan tots els potingos màgics es mesclaren de mala manera, i no en quedà una estella per un sant (sant?) remei.

En Bernadet sentí un grinyolet planyívol devora els seus peus, just defora del cercle, com un quissó perdut demanant una xicotina. Com qui no ho vol es tragué el mocador i el deixà caure en terra, just allà on una tija de botja de cuques s'engronsava com si tengués un ropit a damunt, però sense ropit. A poc a poc, el mocador canvià de forma, inflant-se lentament, a sempentetes; qualsevol hauria dit que un conillet s'hi batejava dedins, però En Bernadet ja intuïa de què anava la cosa, així que s'acostà i, prenent el mocador amb molta de cura, se'l posà dins la butxaca, mentre el nigulàs corria encara d'una banda a l'altra, aficant-se per tot arreu, per les mates, dalt dels pins, fent un llampec ara i suara, i se sentia com l'oïnc-oïnc-oïnc d'un ca atupat, entrant de quatre dins l'avenc. (Es veu que el Shaitan arreplegava la guarda de djinns).

Lentament, i sempre amb la remor d'una tempesta llunyana, tornà escolar-se dins la fosca de l'antre.

Tots es miraren, alleugerats, com despertant-se d'un malson.

- Uf! Pareix que n'hem sortit, d'aquesta. Hi ha hagut estones que jo no ho veia gens clar!

- Jas, i s'ha deixat s'espasa i ses monedes a defora! -cridà en Bernadet.

- ¿Espasa, quina espasa? Jo sols he vist un llamp que m'ha enlluernat.

"O fan es boig o els ha fuit de sa memòria s'espectacle que han donat. Més val així" -pensà l'al.lot, mentre s'acotava per collir l'arma i els doblers.

- Mirau-la, és aquí.

- ¿I a on vas amb aquesta canya i aquests macs de torrent?

En Bernadet es quedà tan fotudíssim que no els discutí gens ni mica com era d'estrany que hi hagués macs de torrent i canyes dalt d'una serralada, però comprengué que de la màgia negra no es pot esperar res de bo.

- ¿I s'aiatola i s'ajudant?

- Mmmm.. Han partit, per mi no fan comptes tornar, no importa que els esperem. (No deia cap mentida, ben mirat).

I com que el lloc ja no els agradava gens, partiren cap al repetidor de televisió, per dinar-hi (tanmateix, els sobraven dues bosses de picnic) mentre contemplaven el panorama de les serres onejant suaument fins a entrar de puntes dins la mar lluminosa, amb l'únic inconvenient de les buranyes de ciment de Magalluf i Palma Nova, el Manhattan malparit devora el Delfinariu, i les murades xineses de Santa Ponça, i...

En Bernadet, fidel al seu principi de "per què s'havia enfilat dalt d'un pi per dinar, imaginant esser un bandejat. Pelà curosament un dels ous bullits, posant les closques dins una bosseta de plàstic penjada d'un brancó, i amb això, zap! l'ou li rellisca de les mans i caigué damunt la fullaca.

- Llamps! -pensà- ja me'l podria recollir qualcú, però si li ho dic a mon pare encara em renyarà per fer

fantasies i complicar-me sa vida... però m'agrada fer-ho i foris!

Amb això sentí com una cosa se li bellugava dins la butxaca, un pessigolleig per una cama i s'espolsà, pensant si seria una formiga.

Però a l'instant següent veié com els brins de fullaca es desferraven de l'ou, i l'ou s'enfilava pel tronc i li tornava a la mà. Un frec a cau d'orella i un subtil "cuiric-cuic" amistós: era el djinn que en Bernadet havia ajudat a amagar-se del Shaitan!

. . .

I així fou com S'Avenc de sa Moneda encara guarda son secret, amagat a l'espina de Na Burguesa. Potser en temps passats qualcú, amb un bon llunari, pogué entreobrir l'encantament i salpar-li unes quantes monedes, o bé hi tenia el compte corrent la família El Hadj, propietària de Valldurgent en temps de moros, tan rica, que encara pogué establir una segona alqueria, la de Benàtiga o Benadja (Ben Hadj, és clar) per als fills. Però això segurament no ho aclarirem mai.

Allò que compta, emperò, és que l'Islam s'haurà de limitar a les armes actuals del petroli per a assaltar l'Occident, dessagnant-lo gota a gota, cada vegada que li posam benzina a la somera de llauna o deixam un llum encès. Perquè l'espasa màgica d'Alí segueix amagada i protegida per l'encantament que sols es pot obrir cada vint-i-nou anys, quan Saturn passa per la constel·lació del Lleó.

Una conseqüència inesperada de la provatura fallida de l'aiatola Shitani ha estat, emperò, que per les muntanyes de Na Burguesa i les valls de Calvià encara pasturen unes quantes dotzenes de djinns -dimonions no forçosament dolents, sinó amb més juguera i polissoneria que altra cosa, entramaliats com els seus parents propers, els dimonis boiets, ben coneguts per les nostres contrades- que no pogué arreplegar el Shaitan -aquest ja amb més mals arrambatges, car és un dimoniot d'allò més cucarell. Satan, li deim encara nosaltres, emprant el seu nom semita.

I això explica per què passen, de vegades, cosetes inexplicables d'altra manera: un ca adormit que es belluga i gruny sense motiu aparent, potser tenguí un djinn assegut a damunt que té ganes de jugar a vaquers; un full de diari que es posa a revolar sense que hom senti un alè de vent: un djinn que té ballera. Un espetec darrera vosaltres, dins el pinar; un moble que cruix, dins la nit, una picor sobtada, una branca que es gronxa tota sola (sí, sí; tota sola!), les tisoires que descompareixen, el bolígraf que estau SEGURS que era ran del telèfon fa un minut: tot això són petites endemeses dels djinns de l'avenc.

Ara, qui millor es campa és En Bernadet, que en té un per a ell tot sol, que li fa tota casta de serveis: l'ajuda a dur la motxilla quan va d'excursió, l'empeny en pujar les costes, li cerca esclata-sangs, cridant-lo amb el seu característic "cuiric-cuic"; li "pilota" les pedres de la bassetja

cerrajería
A. SOTOMAYOR

es ferrer
des poble

C. SON MI, Nº 2 - CALVIÀ - MALLORCA

Ultramarinos MGR

Pescados Pto. Pollença

 67 02 06

ca na cucó, 4

-per això té tan bon dret En Bernat-, li gira els fulls del llibre quan llegeix, i fins i tot empeny la mà del mestre quan li ha de posar la nota i la hi puja un punt o dos... ¿Eh que vos agradaria tenir-ne un vosaltres? ¿I què li faríeu fer al vostre djinn?

Portals Nous - Manhattan. Novembre 82, Febrer 83.

Vull agrair a Ramon Compte Porta la seva valuosa informació sobre els moviments de Saturn i el seu significat astrològic. Els aficionats a l'astronomia el podran trobar a l'Associació Astronòmica Urània. Telèfon 25 08 94. De res.

Per part seva, En Guillem Rosselló Bordoy em trobà el nom àrab del planeta, i es cremà les celles provant de desxifrar la inscripció copiada per Bover amb més bona voluntat que precisió.

Tenint en compte, a més, els segles i segles d'erosió, i la versemblable intenció críptica de qui la va escriure, que degué emprar abreviatures o fins i tot una clau, resulta que els únics signes desxifrables deien això:

RQAHALHBA
FIHAHILAL
UAANKLAL

De totes aquestes lletres sols es podien mig entendre dues paraules: IHA HILAL, que es poden traduir com dins ella, encletxes". Pel meu compte, ens que si ANK no es referiria la clau de la vida" egípcia. I ara, digau-e si la realitat no supera sempre a fantasia.

(Del seu llibre "Rondalles pels qui els agraden blanques". Col·lecció Les Illes d'or)

ODISEA

Enfil el carrer. El cotxe pareix encollir. Es com si en lloc d'un utilitari, tengués un fòrmula 1. Sols hi cab jo. Pens a l'anunci del R-11 a televisió. Es tracta d'esquivar els obstacles que no són pocs. Hi ha a dreta i esquerra i d'altres que poden sortir a qualsevol moment. NO hi ha més remei. He de passar. Es qüestió d'atracar-se el més possible a la paret. Primer a la dreta i passar el primer obstacle, després a l'esquerra i així sucesivament. Pareix fàcil, però això és massa estret. Ja està! Una esgarinxada. Uf! pels pèls!... Crac!... Ostres, la porta!... Més poc a poc. Vaig en primera però he d'utilitzar el fre. Ja queda poc, però està molt estret: un cotxe a l'esquerra i un contenidor de fems a la dreta. Nyiiiiic! Això és un so en estèreo, un per cada banda, amb fregada incluída, però... ja he passat. Uf!

Ja ho diu l'adagi: Es més fàcil que un camell passi pel forat d'una agulla que no un cotxe pel carrer Capella.

N'Ulises

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16

Tel. 67 01 90

Calvià - Mallorca

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS

★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Mayor, 34 CALVIA

CREACIÓL'Hortet

El vert aturgentat de l'esperança
creix dins l'hort de l'infantó.
Tot és bell i hermós, la vida és seva,
lluny és el temps de la tardor.

Les roses floreixen a la vida,
broten cada dia d'un color;
els seus iris són plens de juvenesa
i l'amor, al seu estiu dóna la vermellor

Ple de goig i de tendresa
dóna l'amor a la fruïtor,
maduresa de magrana
grana n'és el seu color.

Després del goig i les roses
venen sempre les temors;
temor a perdre les fulles,
perdre el verd i la frescor.

Més, tot passa dins la terra,
dolç passa el temps pel minyó:
Els verds canvien per ocres,
grocs, marrons i grisors.

A. Vicens

Sonet al bressol

Sempre que dins els teus els meus es
/prendren
espurnes de goig lluen dins els teus ulls.
Damunt de ma pell en dolç abraç resten
aleshores, vels de tendresa remulls.

Bes de plumissol és aquesta hora.
Música bissonora són els teus sons.
Fluïd que em brota ens uneix alhora
i els meus brotats d'amor vetlen els teus
/jocs.

Besada casta altra hora guardada
floreix dels meus llavis ara cap a tu.
Albada meva sempre desitjada!

Essència que els sentits anega,
galanesa filial, consol seré teu.
Ha arribat el jorn en que no som meva.

A. Vicens.

Calvià, Hivern 88.

Gloses

A desset és Sant Antoni
i a vint Sant Sebastià;
qui bones obres farà
no tindrà por del dimoni.

Sant Antoni de Viana
d'endiana de cassot:
si no mos voleu dar coca,
mos poreu dar camaïot.

Sant Antoni de Viana
dia desset de gener.
Qui beu primer o darrer
sempre beu de bona gana.

Sant Antoni és es patró
de Maó i Ciutadella.
Li pegam amb sa botella
perquè no tenim tassó.

Sant Antoni és un sant fort
afectat de sobrassada;
mon pare ha comprat un ase
per dur botots a n'es port.

Sant Antoni és un sant vell;
du sabates de camussa;
no se pot mantenir a ell
i vol mantenir sa cussa.

Sant Antoni i el dimoni
jugaven a trenta-u
Sant Antoni va fer trenta
i el dimoni trenta-u.

Sant Antoni ja és vengut
amb un ase amb quatre cames,
amb un covo d'ensaimades
i una botella de suc.

Sant Pau el fred començà;
Sant Honorat el va admetre;
Sant Antoni el va remetre
en el Sant Sebastià.

Sebastiana, demà
tot lo dia faràs festa:
d'es matí fins a n'es vespre
serà Sant Sebastià.

Associació Musical Pere Josep Canyellas

INSTRUMENTS MUSICALS

El Saxo

Adolphe Saxo, nascut a Bèlgica, va esser l'inventor del saxófon, vulgarment anomenat saxo.

Consisteix en un tub de llautó, de forma cònica o de pipa, provist de claus com un oboe i una boquilla simple, semblant a la del clarinet. Va esser patentat pel seu inventor a França l'any 1.845.

Inicialment l'acolliren només les bandes de música perquè el seu so es considerava una mica impur. Poc després va esser revaloritzat.

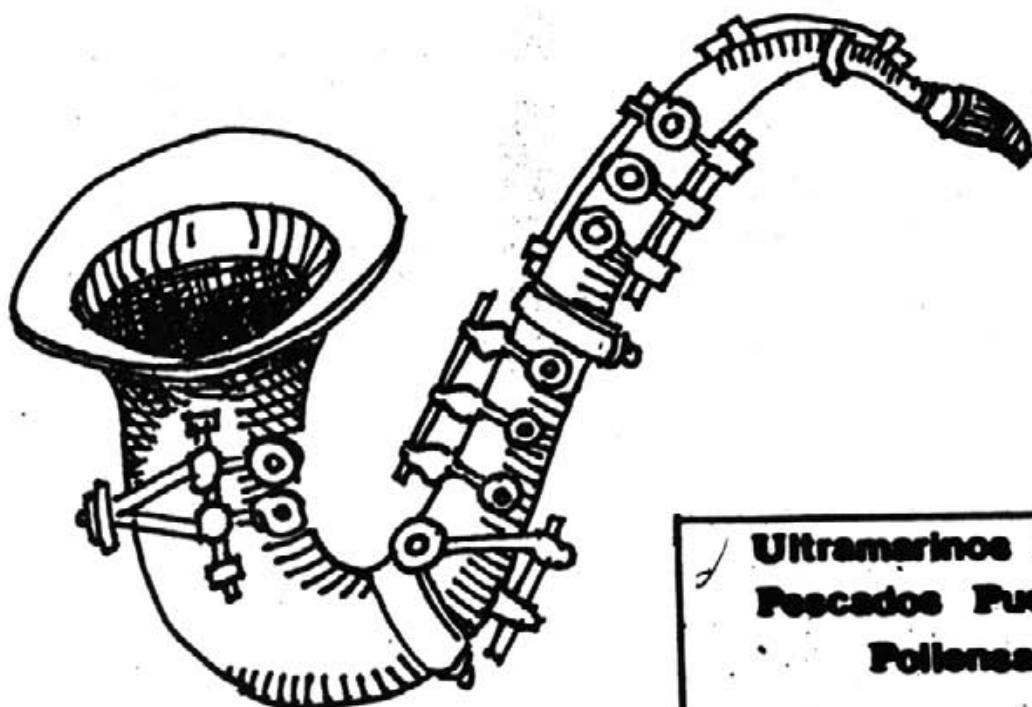
Poseeix el timbre de la trompeta, la profunditat del violonxel i la delicadesa de la flauta.

L'acolliren a la fi les orquestres simfòniques i més tard les de Jazz.

Actualment, la família dels saxos ha augmentat fins arribar a 12 instruments. Els més coneguts són: el soprano, el soprà, el saxo alt, el tenor, el baríton i el baix.

Un dels mestres actual és el solista espanyol Pedro Iturralde.

Pep Rubio Amengual.

**Ultramarinos MIR y
Pescados Puerto de
Pollensa**

Tel. 87 88 88

C/ Ca No Coss, 4.

CALVIA

MÚSICS I MESTRES DE CALVIA

En Mateu Pallicer Amengual

Va nèixer a Calvià el 1er. de Maig de 1.915.

Estudià solfeig amb D. Gabriel Cabrer, rector de la parròquia i recorda que amb ell estudiava En Pedro de Mofers.

Durant els seus anys joves destacava manejant prefectament varis instruments, com són ara el llaud, la bandurria, la guitarra, el saxo alt i el trombó.

L'any 37 va estar a una Banda e Música amb el Batalló de Campos, on va tenir molt bons mestres.

També va formar part, i arribà a ser-ne director, d'una Banda de Música de Calvià l'any 45. Entre els companys que tenia recorda a Tomeu Quetglas, Toni Piner, Pep Rubio, Nofre Amengual, Joan Patró, Guiem Sastre... Com anècdota diu que l'Ajuntament els pagava 200 . per cada actuació a processons o festes populars.

L'any 44 va formar una rondalla de corda amb dos llauds (Pallicer i Rubio), una guitarra (Tomeu Quetglas) i una bandolina (Joan Vidal). La formaren per a fer serenates i es va anar consolidant fent música de concert. Ell mateix feia les instrumentacions i els "arreglos" pels diferents instruments, sense guanyar-hi ni un duro.

En Joan Salvà (des quatre cantons) va ensenyar a n'En mateu a tocar el llaud.

En Mateu va formar una orquesta anomenada QUITAPENAS, que després va rebre el nom de ORQUESTA MELODI formada per Joan Cantallops, piano, Mateu Pallicer, saxo alt, Toni Quetglas, saxo tenor, Tomeu Quetglas, contrabaix i Pep Rubio, bateria. Es cobraven 50 pessetes per a cada actuació, això sí cada un i després d'haver pagat els instruments. Feien dues actuacions setmanals.

Pep Rubio Amengual.

**Panaderia
& Kiosco**

C/ Mayor

CALVIA

Panaderia

JUAN CARRILLO

C/ Mayor, 3.

CALVIA

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayor, 50

CALVIA

PUB ROLLING'S

MUSIC-BAR "ES CASINO"

Ca'n Vich, 3 - CALVIA

HISTORIA DE CALVIA

Per Miquel Parets.

Por último la otra población llamada Son Pieras dista de la Villa media hora a la parte del Sur, y puesta a las faldas del monte llamado Na Burguesa tiene en sus inmediaciones un torrente, también hay una fuente cuyas aguas son inútiles para bebida, y únicamente sirven para el riego de un huerto, los vecinos de esta población ordinariamente se sirven para su uso de la fuente la Font Nova ya nombrada arriba.

Hay muchos arrayanes, granados, almendros, olivos y algarrobos. Sus vecinos viven algo acomodados, pero no son diferentes en su modo de vivir de los demás.

Hay por todo el término en general, así en lo más empinado de los montes como en lo más profundo de los valles, así en lo más tostado de los riscos, como en lo más fresco de los prados, varias hiervas medicinales muy útiles, y provechosas.

Esta es la descripción topográfica que ha podido mi cortedad formar de la Villa de Calviá, que ciertamente admirará a cualquiera si digo que es los más de los años molestada en estío y otoño de tercianas, fiebres ardientes, pútridas y malignas. Y cómo, dirán, será posible que unas poblaciones que gozan de un ayre tan puro, de una cituación tan propicia a la salud, de un modo de vivir tan arreglado, de unas aguas tan buenas, padescan tanto ebn su salud, y sean acometidas de tan apitales enemigos.

Ya tengo dicho en mi tal qual Descripción topográfica que en los predios Santa Ponsa, la Porrassa, Bendinat, las Barracas, y Paguera, hay varias rotas y que estas las más son cuidadas

de los de nuestras poblaciones. Y que no es así que en la Porrassa hay un stanque cuyo feto en estío es intolérable. Otro llamado lo Estañy de ne Blanca entre Bendinat, y la Porrassa, donde todos los años se mete gran cantidad de cáñamo, y lino para su preparación. Un torrente, y una laguna en Santa Ponsa juntamente con un prado llamado el Salobrá. Otro torrente, y agua ambalsada en Paguera llamada el Saluet. Otro torrente, y varias aseQUIAS en las Barracas cuyas aguas se corrompen, y por ambalsarse en muchas partes, ya también por meter en alguno de sus charcos cáñamo a mojar. Pues ved aquí a mi corto entender las causas de las enfermedades que padecen nuestras poblaciones, en estío, y otoño.

También queda insinuado, que todos, o casi todos son pobres, y como estas rotas están distantes, una, dos, y dos horas y media de las poblaciones, los míseros se quedan en verano, y estío, al sereno las más noches, a excepción de algunos pocos que tienen sus chosas, y barracas en las mismas rotas, beven la agua, ahunque de buena calidad pero por estar todo el día expuesta a los rayos del sol, y a los ayres, con facilidad se corrompe por aquellas exalaciones, y partículas pútridas de que se impregna. Padecen unos calores intolérables, sudan, se enjuga la ropa encima de ellos, respiran e inspiran un ayre ya se ve infecto y de mala calidad, y suben los más años, enfermos la mayor parte de ellos, mayormente si han sido abundantes las lluvias, en invierno, o verano, de las enfermedades ya dichas.

me consta por experiencia de onze años que ninguno de los que viven fixos en nuestras poblaciones como son artesanos, y eclesiásticos ha sido molestado de semejantes enfermedades. Luego vengán de cualquiera parte que vengán los ayres siempre respiramos unos ayres puros, y frescos en nuestras poblaciones, mayormente soplando los occidentales los que para nosotros son los más sanos, a mi juicio, y según lo tengo observado.

Dr. Don Miguel Parets, socio.

ESPORTS

LA "ciudad" DE SANTA PONÇA

SALUDA

AL PUEBLO DE CALVIA

CRONICA DEL C.D. SANTA PONÇA

Durant el partit disputat entre el Sta. Ponça i el Calvià a Mofers, un grup de seguidors de l'equip "visitant" desplegaron una pancarta a la que es podia llegir el títol que encapçala aquest escrit.

Els veïns del poble s'enfadaren, amb raó, i la llevaren, perquè semblava una burla i, encara més fotut, amb l'excusa de fer una salutació amable.

"No ofende quien quiere, ino quien puede", diu el refrany castellà, i és ben veritat. Els calvianers no hem de deixar que aquests altres calvianers ens facin empenyar, perquè aquestes són les seves intencions, i ho són perquè no tenen el més mínim sentiment de poble, i molt manco de ciutat, perquè no estimen ni el lloc on viuen i perquè són aquells que, ben segur, se n'aniran d'aquí uns anys quan hagin guanyat 4 duros.

Sortosament només són una minoria molt petita i per això mateix és precis oblidar-los. "Del seu pa en faran sopes", deim en bon mallorquí.

Ara bé, a aquesta minoria els volem fer saber que han vengut aquí perquè han volgut, que ningú els ha cridat i que els calvianers de sempre mai els han rebutjat.

Si volem tenir un gran Terme, és necessari pertir de la idea d'unitat i és necessari que tots ens atrequem i en prenguem consciència, i si uns volem esser més que els altres no ho aconseguirem mai.

Quizás cuando salga esta crónica ya habrá terminado la primera vuelta de la liga en este grupo de la tercera división balear.

Una vez más el Santa Ponça empezaba esta temporada en una división nueva para el Club, pero como cada año creo que el equipo se ha planificado bastante bien.

No empezó la liga nada bien para el Santa Ponça al perder el primer partido contra el Mallorca por el contundente resultado de 7 a 1, pero, todos los directivos, entrenador y jugadores vimos que en ese partido de fútbol, ese no era el Santa Ponça, y por lo tanto creo que ese resultado fue bueno para el equipo que entendió que no hay que ser mejores, sino que también hay que estar mejor preparados y correr más que el contrario.

Parece, y por lo visto en los resultados, este golpe no sentó nada bien en los jugadores del Santa Ponça y han ido sumando puntos hasta ponerse el primero de la clasificación liguera hasta el momento de escribir este resumen.

Con una estructura futbolística muy compensada, aun después de haber tenido que operarse tres jugadores y una plantilla muy corta, pero que el jugador que salía en lugar del lesionado, lo hace igual o mejor que el que estaba jugando.

Creo sinceramente que con este equipo no podemos pasar apuros para mantenerlos, eso sí, siguiendo luchando como hasta ahora y reconocer que ningún socio ni seguidor podrá pensar que íbamos a ir donde vamos, pero con seriedad y trabajo se pueden conseguir metas mayores, y no se extrañe nadie si al final estamos entre los primeros clasificados.

F. Jiménez

RADIOGRAFIA DEPORTIVA

En esta ocasión la presente "Radio-grafía Deportiva" diferirá, en su núcleo informativo, algo de las precedentes, pues en ella se tocará un tema que de ninguna manera hubiéramos deseado.

El tema a desarrollar es el siguiente:

Toda Baleares sabe, pues el 27 salió en la prensa de la provincia, de los apuros económicos por los que pasa el C.D. Calvià, equipo que según el diario Baleares se encuentra en la más completa ruina y al borde de la desaparición como entidad deportiva.

A tal efecto, la directiva del Club convocó una asamblea extraordinaria el día 11 de enero a las 20 h., con el siguiente Orden del Día:

- 1º.- Presentación de balance de situación y estado de cuentas del Club.
- 2º.- Dimisión de la actual Directiva.
- 3º.- Nombramiento de la Junta Gestora.
- 4º.- Ruegos y preguntas.

A la misma acudieron aproximadamente un centenar de socios, cosa inusitada, pues en las anteriores asambleas sólo podía contemplarse la presencia de una docena de ellos. Se ve que en esta ocasión nos concienciamos de la gravedad de la situación y acudimos bastantes, aunque hay que reseñar que faltaron algunos, aunque es de suponer que estos ausentes serán los que pondrán pegas a lo acordado en la mencionada asamblea.

A la hora prevista se dio comienzo a ella con intervenciones del secretario, presidente y tesorero del club presentando balance y estado de cuentas del club, las cuales no pueden ser más deprimentes, pues según el presidente, Sr. Fuster, al iniciarse la temporada el presupuesto ascendía a 7.300.000 pesetas. Con la subvención municipal e ingresos de las cuotas de los socios se calculaba nivelar el mencionado presupuesto.

Como la subvención municipal se ha visto reducida y la cantidad de socios se aproxima al centenar, no se ven posibilidades de cubrir la cantidad presupuestada, a la que hay que añadir el déficit acumulado. Así pues, antes de agravar más la situación del club e intentar evitar su desaparición, es por lo que presentaban su dimisión a fin de dejar paso a unos posibles nuevos dirigentes los que, con ideas nuevas y frescas, pudieran enderezar el rumbo del club.

De entre los socios existentes en aquel acto, a requerimiento del Sr. Fuster, presidente dimisionario, se presentaron los siguientes señores, que de total acuerdo con los restantes asambleístas, constituyeron la Junta Gestora que dirigirá los destinos del C.D. Calvià:

D. Francisco Gaona Alvarez, que luego sería confirmado como presidente, D. Francisco Ortega, D. Francisco Campoy, D. Antonio Plasencia, D. José Gálvez, D. Alfonso Cantero, D. Antonio Riera y D. Ángel Martínez. En la próxima edición ya daremos cuenta de cómo ha quedado constituida dicha gestora. i que decir tiene que les deseamos toda clase de suerte y éxito en su cometido que en definitiva redundará en bien de toda la afición. Y a la directiva saliente, hacerles saber desde estas líneas nuestra total solidaridad con ellos y aunque sea poco por sus merecimientos, darles las gracias por los años que han dedicado para nuestro esparcimiento.

Y no quiero terminar sin dedicar un BRAVO! así de grande, con mayúsculas a los técnicos y jugadores del club, pues demuestran ser unos grandes deportistas ya que pese a las vicisitudes por las que atraviesa la entidad, ellos pueden que pierdan o ganen, pero lo que no se les puede negar es que en cada partido ponen el corazón y cuanto saben para ganarlo. Y esto les honra.

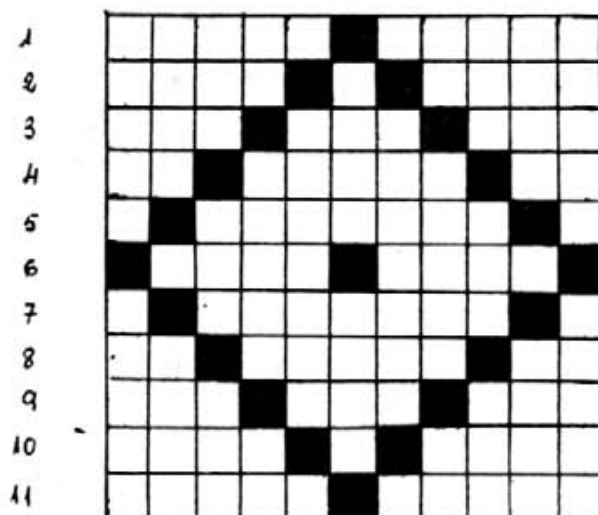
Seguid así y ya veréis como entre todos sacaremos el carro.

Que así lo veamos.

S. Barceló.

PASSATEMPS

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

○ EMBARBUSSAMENTS

-Pepa tonta: tanta tinta tota t'unta.
-Prou plou, però pel que plou plou poc.

○ ENDEVINALLES

- 1 Dotze germans són,
el segon, vaig nèixer jo,
i soc el més petit.
Com pot ser això?
- 2 Quin és l'animal més valent?

NOTA DE DARRERA HORA: La gestora que s'havia de fer càrrec del Club de Fútbol Calvià no ha arribat a cap acord amb la Directiva cessant, per la qual cosa ocuparà la presidència del Club fins a 30 de juny en Francesc Mulet Albertí, fins ara Vicepresident del mateix.

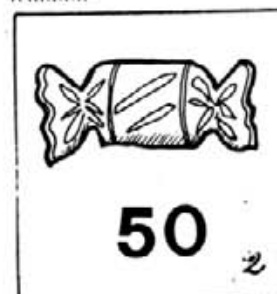
Horizontales: 1.- Perteneciente al coro. Mortífero. 2.- Al revés, salvable. consonante. Cantidad de materia que contiene un cuerpo. 3.- Artículo, femenino y plural. Óxido de calcio. Al revés, preposición. 4.- Forma de pronombre. Atravesar, cruzar. Al revés, negación. 5.- Consonante. Contradecir, rebatir. Vocal. 6.- Aire. Personaje femenino de una obra de Zorrilla. 7.- Consonante. Introducción fraudulenta de géneros, plural. Cien. 8.- Pronombre personal. Al revés, camitas para bebés. Exclamación. 9.- Una de las partes en que se divide el año. Combate, pelea. Número. 10.- Nombre de varón. Consonante. Al revés, suelo, pavimento. 11.- Cabestro, ronzal. A salvo, sin heridas.

Verticales: 1.- Palo que sirve para mantener extendidas las redes. Miedo a algo. 2.- Libre de enfermedad, al revés. Consonante. Tema de un discurso. 3.- Nivel. En mallorquín, manojo de rosas. Adverbio de cantidad, al revés. 4.- Campeón. Tristeza. Dios egipcio. 5.- Cincuenta. Sitio poblado de cafetos. Consonante. 6.- Al revés, emplear. Juntar, casar. 7.- Consonante. Extensión de un territorio. Vocal. 8.- Al revés, dativo o acusativo del pronombre personal. Comer por la noche, al revés. 9.- Apócope de tanto. Cabeza de ganado. Emplee. 10.- Una de las partes del mundo. Consonante. Licor. 11.- Trozo delgado y pequeño, desprendido de una piedra. Álamo.

Què li passa a aquest bolígraf?

Què és el que penja de la teulada?

CUENTA AHORRO VIVIENDA

DE "SA NOSTRA"

**AUN ESTA A TIEMPO DE DESGRAVAR HASTA UN
17% Y OBTENER LA MAXIMA RENTABILIDAD**

17%
+ 8%

25%

**DESGRAVACION
FISCAL**

**RENTABILIDAD
FINANCIERA**

**RENTABILIDAD
FINANCIERO
FISCAL**

Ahora es el momento. Si abre una **Cuenta Ahorro Vivienda** en cualquiera de nuestras oficinas antes de final de año, obtendrá un interés del 8% y una desgravación de hasta el 17% siempre que destine sus ahorros a la adquisición de una vivienda y en un plazo máximo de cuatro años.

Si Vd. en estos momentos se está planteando cambiar de vivienda e invertir su capital en alguna operación que le proporcione la máxima desgravación, ahora tiene la oportunidad de conseguir hasta un 25% de Rentabilidad Financiero-Fiscal con la **Cuenta Ahorro Vivienda** de la Caja de Baleares, "Sa Nostra".

**CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"**